

Dynamisch overzicht
(psychologische) interventies
binnen de GGZ
2020

Dynamisch overzicht GGZ | 1 september 2020

Inleiding

In dit dynamisch overzicht wil Caresq meer duidelijkheid geven over interventies, die binnen de curatieve geestelijke gezondheid verleend worden, wel of niet vallen onder de verzekerde zorg.

Zorgverzekeraars brengen, na gedegen onderzoek en afstemming met Zorginstituut Nederland (ZiNL), een gezamenlijk advies uit over het wel/niet voldoen van therapieën aan de stand van de wetenschap en praktijk.

De inhoud van dit document is vastgesteld door Zorgverzekeraars Nederland (ZN). Caresq volgt deze inhoud. De lijst 'therapieën GGZ' beschrijft de interventies die wel of niet voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk en in welke situaties ze toegepast mogen worden.

Dit overzicht is onderverdeeld in 4 categorieën:

1. Interventies binnen de GGZ die voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk en dus kunnen vallen onder verzekerde zorg conform polisvoorwaarden.
2. Interventies binnen de GGZ die voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk maar alleen voor de hierbij specifiek genoemde stoornis(sen) of indicaties en dus kunnen vallen onder verzekerde zorg conform polisvoorwaarden.
3. Interventies binnen de GGZ die niet als monotherapie voldoen, maar wel als beperkt onderdeel van een behandeling en behandeldoelen in het behandelplan en dus alleen dan vallen onder verzekerde zorg.
4. Interventies die (nog) niet voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk en dus niet vallen onder verzekerde zorg.

Dynamisch

Uitdrukkelijk wordt vermeld dat het een dynamisch overzicht is. De lijst is zeker niet uitputtend en kan dus op basis van publicaties en voortschrijdend inzicht worden aangepast. Zo kunnen nieuw ontwikkelde interventies worden opgenomen maar ook interventies die nog niet eerder zijn beoordeeld. Ook kunnen bepaalde interventies, op basis van nieuw, aanvullend, bewijs van onverzekerde naar verzekerde zorg worden verplaatst. Indien er wijzigingen optreden wordt de lijst aangepast. Bent u als zorgprofessional van mening dat een bepaalde interventie wel voldoet aan de stand van wetenschap en praktijk? We beoordelen binnen het kenniscentrum volgens een leidraad welke mate van bewijs minimaal nodig is om dit besluit te nemen. Ook wordt ZiNL betrokken bij uiteindelijke besluitvorming. Indien u deze bewijslast denkt te kunnen aanleveren, neem dan contact op met het kenniscentrum van ZN.

1. Interventies binnen de GGZ die voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk en dus kunnen vallen onder verzekerde zorg conform polisvoorwaarden

- Cognitieve Gedrags Therapie (CGT)
- Problem Solving Therapie (PST)
- Kortdurende psychodynamische psychotherapie (KPT)

2. Interventies binnen de GGZ die voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk maar alleen voor de hierbij specifiek genoemde stoornis(sen) of indicaties en dus kunnen vallen onder verzekerde zorg conform polisvoorwaarden

InterPersoonlijke Therapie (IPT)

Eigenstandig Onderdeel van de behandeling	Stemmingsstoornissen Overige stoornissen, waarbij er sprake is van depressieve symptomen
--	---

Cue-exposure behandeling

Eigenstandig Onderdeel van de behandeling	Verslavingen, Eetstoornissen Overige stoornissen, indien genoemd in de daarvoor geldende Multi Disciplinaire Richtlijnen (MDR)
--	---

Exposure in vivo

Eigenstandig Onderdeel van de behandeling	Angststoornissen; inclusief PTSS en trauma Overige stoornissen, indien genoemd in de daarvoor geldende Multi Disciplinaire Richtlijnen (MDR)
--	---

Psychologische paniekmanagement

Eigenstandig	Paniekstoornissen
Onderdeel van de behandeling	Overige stoornissen, waarbij paniek klachten interfereren met de stoornis

Community Reinforcement Approach (CRA)

Eigenstandig	Verslaving
Onderdeel van de behandeling	Overige stoornissen geen verzekerde zorg

Deep Brain Stimulation (DBS)

Eigenstandig	Alleen bij zeer ernstige obsessieve-compulsieve stoornis langer dan 5 jaar bestaand, zonder afdoend effect bij langdurige behandeling met medicatie en cognitieve gedragstherapie
Onderdeel van de behandeling	Overige stoornissen geen verzekerde zorg

Applied Relaxation (volgens Ost)

Eigenstandig	Gegeneraliseerde angststoornis, SOLK (prikkelbare darmsyndroom volgens richtlijn SOLK)
Onderdeel van de behandeling	Overige stoornissen alleen als beperkt onderdeel van de behandeling

Twaalfstappenbenadering (Minnesota)

Eigenstandig	Alleen als behandeling bij aan een middel gebonden verslaving, waarbij behandeld wordt volgens de geldende Multi Disciplinaire Richtlijnen (MDR)
Onderdeel van de behandeling	Overige stoornissen geen verzekerde zorg

Systems Training for Emotionally Predictability and Problem Solving (STEPPS)

Eigenstandig	Persoonlijkheidsstoornis
Onderdeel van de behandeling	Overige stoornissen geen verzekerde zorg

repetitieve Transcraniële Magnetische Stimulatie (rTMS)

Bij een therapieresistente depressie¹, in combinatie met cognitieve gedragstherapie tijdens de duur van het behandeltraject.

Onderdeel van de behandeling Overige stoornissen geen verzekerde zorg

Sociale vaardigheidstraining

Eigenstandig Sociale fobie, indien exposure in vivo of cognitieve herstructurering geen effect hebben gehad

Onderdeel van de behandeling Overige stoornissen indien problemen met de sociale vaardigheden interfereren met de stoornis

¹ Indicatiecriteria voor rTMS bij een therapieresistente depressie zijn:

- Patiënten met een therapieresistente depressie. Therapieresistentie is hierbij als volgt gedefinieerd: het betreft patiënten met een depressie die voldoende lang behandeld zijn met twee evidence based therapieën. Deze therapieën kunnen bestaan uit twee evidence based farmacologische behandelingen of twee evidence based psychotherapieën of één evidence based farmacologische behandeling en één evidence based psychotherapie. Uitvragen van therapie resistentie gebeurt bij voorkeur aan de hand van de DM-TRD (met name de vragen over psychotherapie en medicatie).
- Patiënten die met rTMS zijn behandeld voor een therapieresistente depressie, die een recidief depressie krijgen na het staken van de rTMS.

3. Interventies binnen de GGZ die niet als monotherapie voldoen, maar wel als beperkt onderdeel van een behandeling en behandeldoelen in het behandelplan en dus alleen dan vallen onder verzekerde zorg

- Motiverende Gespreksvoering (MGV)/ Motivational Interviewing
- (Gedragstherapeutische) relatietherapie
- Vaktherapie (beeldende therapie, danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotore therapie (volgens duiding ZiNL))
- Mindfulness Based Cognitieve Gedragstherapie (MBCT)
- Contingentiemanagement als toegevoegde interventie bij farmacologische behandeling opiaatverslaving
- Systeemtherapie²

² Er dient sprake te zijn van systeemproblematiek die de (behandeling van de) primaire stoornis bemoeilijkt. Systeemtherapie wordt alleen vergoed indien er gebruik wordt gemaakt van evidence based interventies. Systeemtherapie wordt alleen vergoed indien uitgevoerd door een behandelaar, die op het moment van uitvoeren als systeemtherapeut is geregistreerd in het register van de NVRG en daarmee gebonden is aan de beroepscode voor psychotherapeuten. Er is (nog) onvoldoende of geen wetenschappelijke onderbouwing voor de effectiviteit van systeemtherapie bij gameverslaving, binge eating disorder, angststoornis, dwangstoornis, autisme, PTSS en persoonlijkheidsstoornis. Bij deze aandoeningen valt systeemtherapie niet onder de verzekerde zorg.

4. Behandelingen die (nog) niet voldoen aan de stand van wetenschap en praktijk en dus niet vallen onder verzekerde zorg

- Neurofeedback
- Psychoanalyse
- Existentiële therapie
- KIDD workshop
- Tomatis therapie
- QEEG geïntegreerde therapie: kwantitatieve Elektro EncefaloGrafie
- Mind-tuning
- Rebirthing
- Psychosynthese
- Speyer Therapie
- Gestalt Therapie
- Regressie Therapie
- Wat-Sji-Gong
- Neurolinguïstisch programmeren
- Psycho-energetische psychotherapie
- Emotional Freedom Technique (EFT)
- Mentaal-Emotieve Training (MET)
- Klankschaal therapie
- Reiki
- Mindfulnesscursus/-training (MBSR)
- Cogmed
- Physical focused therapy
- Rationeel Emotieve (gedrags)Therapie (RET)
- PESSO psychotherapie
- Haptotherapie
- Ingratieve Therapie Op Formaat (i-TOF)
- Prometa protocol
- Biodynamische therapie
- Bio-energetica
- Integratieve bewegingstherapie
- Neo-Reichiaanse therapie
- Postural integration
- Unitive therapie

- Rots en water training
- Hippische Focale Psychodynamische Psychotherapie (HFPP)
(= Equine assisted Focal Psychodynamic Psychotherapy (EFPP))
- Fysiotherapie binnen de ambulante GGZ-behandeling³
- Circle Reprint Emotional Foundation (CREF)
- Heartmath
- Visual Schema Displacement Therapy (VSDT)
- Visual Coding Displacement Therapy (VCDT)
- IEMT (Integral Eye Movement Therapy)
- (TR-)EMI (Trauma Release Eye Movement Integration)

³ De paramedische zorg bij het verblijf is beperkt tot de zorg die nodig is in het kader van de behandeling waarvoor het verblijf medisch noodzakelijk is, in dit geval in verband met de behandeling van een psychische stoornis (ZiNL Rapport 'Geneeskundige GGZ (deel 1) - Wat is nu verzekerde zorg en wat niet', d.d. 6 april 2012)